

საბუღალტრო აღრიცხვის საფუძვლები

პროფესორი აკაკი ცომაია

სასწავლო კურსის მიზანია საბუღალტრო აღრიცხვის პრინციპების სწავლება საერთაშორისო პრაქტიკის მოთხოვნების გათვალისწინებით და ფინანსურ აღრიცხვასთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხების პრაქტიკული რეალიზაციის უნარის გამომუშავება.

კურსის დასრულების შემდეგ სტუდენტი შეძლებს:

- გაერკვეს ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების არსში, აღრიცხვის მეთოდებსა და ძირითად პრინციპებში;
- გამოიმუშაოს პრობლემების გადაწყვეტის უნარი და შეძლოს ეფექტიანად გამოიყენოს მიღებული ზოგადი ცოდნა კონკრეტულ შემთხვევებში;
- დაეუფლოს ფინანსური აღრიცხვისა და ანგარიშგების შედგენის პროცედურებს;
- დაასაბუთოს აღრიცხვის კონკრეტული მეთოდის გამოყენების მიზანშეწონილობა; დადგინოს ვადებში შეძლოს დავალებების შესრულება;
- სპეციალისტებისა და არასპეციალისტებისათვის სტრუქტურირებულად და თანმიმდევრულად შეძლოს ინფორმაციის გადაცემა;
- გამოიმუშაოს ფინანსური აღრიცხვის საკითხების პრაქტიკული გამოყენების უნარი და შეძლოს გადაწყვეტილების მიღება კონკრეტულ შემთხვევებში;
- პრაქტიკაში გამოიყენოს ფინანსური აღრიცხვის მეთოდები და ტექნოლოგია ისეთ მნიშვნელოვან საკითხებთან მიმართებაში, როგორცაა: სააღრიცხვო პოლიტიკის განსაზღვრა, ფინანსური ანგარიშგების შედგენა, გრანტების აღრიცხვა, სავალუტო კურსის ცვლილებებით გამოწვეული შედეგების განსაზღვრა და ა.შ

თემა 1. ფინანსური ანგარიშგების უწყისები ბიზნეს გადაწყვეტილებები

- აღრიცხვა ბიზნესის ენაა; აღრიცხვის ინფორმაციის მომხმარებლები;
- ეთიკა აღრიცხვაში; დამოუკიდებელი ერთეულის ცნება, ძირითადი პრინციპები;
- საბალანსო ტოლობა, აქტივები და ვალდებულებები, სააქციო/მესაკუთრეთა კაპიტალი, ფინანსური ანგარიშგების უწყისები
- მოგება-ზარალის ანგარიშგება, დაგროვილი მოგების ანგარიშგება-ასახავს როგორ ანაწილებს კომპანია მიღებულ მოგებას, ბალანსი - ასახავს ფინანსურ მდგომარეობას

თემა 2. ტრანზაქციების ანალიზი აღრიცხვაში

- ტრანზაქციები; ანგარიში; აქტივი; ვალდებულება
- სააქციო კაპიტალი
- ტრანზაქციები და ფინანსური ანგარიშგება
- აღრიცხვა ორმაგი ჩაწერის მეთოდით
- T- ანგარიშები

თემა 3. აღრიცხვა დარიცხვის მეთოდით და შემოსავალი

- დარიცხვის მეთოდი და ფულადი ნაკადები; შემოსავლების, შესაბამისობის პრინციპები, ეთიკური საკითხები დარიცხვის მიხედვით ანგარიშგებისას,

- გადახურვის გატარებების კატეგორიები; წინასწარ გადახდები; გრძელვადიანი აქტივების ცვეთა; დარიცხული ხარჯები; დარიცხული შემოსავლები; მიუღებელი შემოსავლები; როგორ გავლენას ახდენს ტრანზაქციები კოეფიციენტებზე

თემა 4. საანგარიშო ციკლი

- საბუღალტრო ანკეტები
- დროებითი და მუდმივი ანგარიშები
- ანგარიშების დახურვის პროცესი, საცდელი ბალანსები,
- საანგარიშო ციკლის საფეხურები, რევერსული ჩანაწერი, ჩანაწერის გასწორება
- ბალანსის კლასიფიკაცია: მიმდინარე აქტივები, გრძელვადიანი ინვესტიციები, ძირითადი საშუალებები, მიმდინარე ვალდებულებები, გრძელვადიანი ვალდებულებები, საკუთარი კაპიტალი

თემა 5. სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების აღრიცხვა

- სასაქონლო კომპანია; საოპერაციო ციკლი სასაქონლო და სერვისული კომპანიებისთვის;
- შემოსავლის გაანგარიშება სასაქონლო კომპანიისთვის; მატერიალური ფასეულობები;
- მუდმივი და პერიოდული; შესყიდულ საქონელზე ხარჯების აღრიცხვა; საქონლის ფრაზტი;
- უკანდაბრუნებული საქონელი და ფასდაკლებები; საანგარიშო ციკლის დასრულება;
- ანგარიშგებათა მომზადება;
- ფინანსური კოეფიციენტები

თემა 6. მარაგები, საქონელი, სხვა მატერიალური ფასეულობები და გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულება -

- გასაყიდი ფასი და მარაგის თვითღირებულება, გამოთვლა, აღრიცხვა
- მარაგების შეფასების სხვადასხვა მეთოდები (FIFO, LIFO);
- მარაგების აღრიცხვის მეთოდების შეფასება,
- მარაგების აღრიცხვასთან დაკავშირებული აღრიცხვის პრინციპები, უმცირესი დანახარჯები თუ ბაზრის წესები
- გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულების მოდელის გამოყენება
- მარაგების აღრიცხვის შეცდომების გავლენა

თემა 7. შიდა კონტროლი და ნაღდი ფული

- შიდა კონტროლის კომპონენტები; პასუხისმგებლობის გადანაწილება, აუდიტი დოკუმენტები,
- ელექტრონული პროგრამები, სხვა კონტროლი, საფრთხეები, უსაფრთხოების საზომები,
- შიდა კონტროლის საზღვრები - დანახარჯი და სარგებელი; ბანკის ანგარიშები, როგორც მაკონტროლებელი ინსტრუმენტი;
- ნაღდი ფულის ოპერაციების აღრიცხვა და საჭირო დოკუმენტები

თემა 8. მოკლევადიანი ინვესტიციები და მოთხოვნები

- სავაჭრო ინვესტიციები, ბალანსი და მოგება-ზარალის აღრიცხვა
- სესხის ხელშეკრულებები
- მიმდინარე კოეფიციენტი

- მოთხოვნების სახეები,
- შიდა კონტროლი ანგარიშებზე ნაღდი ფულის შეგროვებისას
- ,საექვო მოთხოვნების ანგარიშგება

თემა 9. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

- აქტივების ტიპები,
- საწარმოო აქტივების ცვეთის გამოთვლა, საწარმოო
- აქტივების აღრიცხვასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები
- ბუნებრივი რესურსების აღრიცხვა
- არამატერიალური აქტივების აღრიცხვა
- საწარმოო აქტივებთან დაკავშირებული ტრანსაქციების აღრიცხვა
- ნაღდი ფულის მოძრაობის უწყისი.

თემა 10. მიმდინარე ვალდებულებები

- მიმდინარე ვალდებულებების არსი;
- მიმდინარე ვალდებულებათა სახეები;
- შეფასებული მიმდინარე ვალდებულებები;
- გადავადებული ვალდებულებები; ვალდებულების აღრიცხვა;
- საკრედიტო ხაზის ოპერირება;
- ვალდებულებები თამასუქებზე;
- ხელფასი და დასაქმებულთა სარგებელი;
- გამოუმუშავებული შემოსავალი;
- გრძელვადიანი ვალდებულებების მიმდინარე პროცენტი;
- დღგ;
- ვაჭრობის გადასახადი;
- ქონების გადასახადი;
- საგარანტიო ხელშეკრულებები;
- მიმდინარე ვალდებულებების შეჯამება

თემა 11. კორპორაციები და სააქციო კაპიტალი

- კორპორაციათა ტიპები;
- კორპორაციათა მახასიათებლები;
- ორგანიზაციული ხარჯები;
- მესაკუთრეთა უფლებები;
- ავტორიზებული და გამოშვებული აქციები;
- საფონდო ბაზრის ფასი;
- გაცხადებული და ნომინალური ღირებულება;
- კორპორაციული კაპიტალი;
- ხელახლა შესყიდული კაპიტალი;
- მოგების დაგროვება,
- დივიდენდები;
- ლიკვიდურობა, კუმულატიურობა, კონვერტაბელურობა, გამოსყიდვადობა.
- ფინანსური კოეფიციენტები

თემა 12 დივიდენდები, გაუნაწილებელი მოგება და მოგება–ზარალის ანგარიშგება

- ფულადი დივიდენდი;
- ჩანაწერები ფულადი დივიდენდისთვის;
- ფულადი დივიდენდების განაწილება;
- სააქციო დივიდენდი;
- სააქციო დივიდენდის დანიშნულება და სარგებელი;
- აქციების გაყოფა;
- გაუნაწილებელი მოგება,
- დეფიციტი;
- შეზღუდვები გაუნაწილებელ მოგებაზე
- სააქციო კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშის ანალიზი,
- ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პასუხისმგებლობა;
- ფინანსური კოეფიციენტები

თემა 13 გრძელვადიანი ვალდებულებები

- ობლიგაციების არსი;
- რისთვის გვჭირდება ობლიგაციები?
- ობლიგაციების ნაკლოვანი მხარეები;
- ობლიგაციათა სახეები; ობლიგაციათა გამოშვების პროცედურები; ობლიგაციების საბაზრო ღირებულება;
- ობლიგაციების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლა; ობლიგაციების აღრიცხვა; საპროცენტო განაკვეთი და ობლიგაციის ფასი;
- ობლიგაციათა დისკონტი და პრემიუმი;
- ობლიგაციების ამორტიზაცია; სხვა გრძელვადიანი ვალდებულებების აღრიცხვა

თემა 14 გრძელვადიანი ინვესტიციები და საერთაშორისო ოპერაციები

- ინვესტიციები აქციებში
- გასაყიდად გამიზნული ინვესტიციები
- ინვესტიციების განხორციელება აქციების შეძენით
- კონსოლიდება, საერთაშორისო ოპერაციების აღრიცხვა,
- შემოსავლების და დანაკარგების აღრიცხვა მოგება ზარალში,
- უნდა მოვახდინოთ თუ არა ჩვენი უცხოური ვალუტის ტრანსაქციებთან დაკავშირებული რისკის ჰეჯირება

თემა 15. ფულადი ნაკადების მოძრაობა

- ფულადი ნაკადების ანგარიშგების დანიშნულება;
- ფულადი ნაკადების კლასიფიცირება;
- საოპერაციო საქმიანობა;
- საინვესტიციო საქმიანობა;
- საფინანსო საქმიანობა;
- არაფულადი საქმიანობა;
- ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მომზადების სამი ძირითადი საფეხური;
- პირდაპირი და არაპირდაპირი მეთოდი